

РЕШЕНИЕ

№ 2650

гр. София, 22.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в
публично заседание на 09.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **8860** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 203 от АПК, във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба вх. № 26040 от 09.09.2024 г. на Г. К. С., ЕГН [ЕГН], към момента на подаване на исковата молба изтърпява мярка за неотклонение „задържане под стража“ в С. централен затвор, чрез пълномощник адв. И. В. Ю. от САК, [населено място], [улица], вх. Б, ет. 4, офис 12, срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието, [населено място], [улица], с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, вр. чл. 284, ал. 1, вр. чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС.

Цената на исковете е определена на 200 000 лева – неимуществени вреди.

В исковата молба е посочено, че със Заповед № 5 от 07.02.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], спрямо Г. К. С., е наложена мярка настаняване в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС. Заповедта е изпълнена незабавно, според изложеното в исковата молба. С Решение № 1212 / 14.03.2023 г., постановено по ЧНД № 3305 / 2023 г. по описа на СРС, НО, 7 – ми състав, заповедта е отменена като незаконосъобразна. След отмяната на тази заповед е издадена нова заповед, а именно – Заповед № 8 от 22.03.2023 г. от Началника на Затвора – [населено място], с която Г. К. С. е настанен в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС. Заповедта, според ищеца, е изпълнена незабавно. По – късно, девет месеца и половина, заповедта е отменена като незаконосъобразна с окончателно Решение № 16 от 08.01.2024 г., постановено по ВЧНД № 6814 / 2023 г., по описа на СГС, IV – ти въззивен състав, с което е потвърдено Решение от 12.10.2023 г., постановено по ЧНД

№ 9318 / 2023 г. по описа на СРС, НО, 99 – ти състав.

Според изложеното в исковата молба, съгласно чл. 120, ал. 1 от ЗИНЗС за най – тежките провинения лишеният от свобода може да бъде изолиран в единична килия за срок до два месеца без право на участие в колективни мероприятия. Съгласно чл. 101, т. 7 от ЗИНЗС за най – тежките провинения като дисциплинарно наказание се предвижда изолиране в наказателна килия за срок от 14 денонощия. В конкретния случай С. е бил изолиран приблизително 11 месеца.

В исковата молба е посочено, че за времето на незаконосъобразното му изолиране, за ищеца са произлезли множество неимуществени вреди, изразяващи се изживените от него стрес, ужас, душевни страдания и безпокойство. Чувството на потиснатост, като резултат от продължителната му изолация, тотално го сломява и променя като личност.

В хода на производството е представена допълнителна молба от страна на адв. И. Ю.. В нея се посочва, че относно уточнението на исковата молба за всеки от двата кумулативно съединени иска, трябва да се има предвид следното: искът за неимуществени вреди, конкретно предизвикани от Заповед № 5 / 07.02.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], е предявен в размер на 30 000 лева. Искът за неимуществени вреди, конкретно предизвикани от Заповед № 8 / 22.03.2023 г. от Началника на Затвора – [населено място], е предявен в размер на 170 000 лева.

Периодите на увреждането са уточнени по следния начин: периодът на увреждането, предизвикано от Заповед № 5 / 07.02.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], е от 07.02.2023 г. до 22.03.2023 г. Периодът на увреждането, предизвикано от Заповед № 8 / 22.03.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], е от 22.03.2023 г. до 12.01.2024 г.

Фактическата обстановка по двата иска се различава само и единствено по отношение на горепосочените времеви периоди на увреждането, като вредите са идентични, но са търпани в различни периоди от време.

Постъпил е писмен отговор на исковата молба, подаден от процесуален представител на ответника Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН). В отговора е посочено, че отмяната на административния акт представлява положителната процесуална предпоставка на чл. 204, ал. 1 от АПК за гражданите и юридическите лица, претърпели вреди от акта, да предявят иск за обезщетение по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Доказването на вредите и на причинно – следствената връзка между тях и незаконосъобразния акт, по аргумент от чл. 154, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 144 от АПК, е в тежест на ищеца, сезирал съда с иск за заплащане на обезщетение по реда на този закон, а по делото не са представени никакви доказателства за реално претърпени страдания от издадените заповеди. На основание чл. 78, ал. 8 от ГПК се претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение в полза на ГДИН в размер, определен от съда по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ.

В съдебно заседание, ищецът Г. К. С., чрез адв. И. Ю., поддържа изложеното в исковата молба. Иска от съда да постанови решение, с което да се уважи изцяло предявения иск. Намира, че изложените факти в исковата молба се установяват по един категоричен и безспорен начин, независимо от първоначално изслушаната психологична и психиатрична експертиза, чиито изводи за липса на чувства у ищеца изцяло се опровергава от втората експертиза. Иска се от съда да постанови справедливо обезщетение.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез юрисконсулт В., иска от съда да отхвърли исковата претенция като неоснователна и недоказана. Представя подробни писмени бележки. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца.

В писмените бележки на процесуалния представител на ответника е посочено, че отговорност се

поражда само, ако на съответното лице са причинени реални вреди, а не предполагаеми или твърдени такива. Видно и от комплексната експертиза, „индивидите с изразен негативен афект са склонни да преувеличават оценките си за стресорите и техните ефекти“. Съгласно експресно психологическо заключение от дата 10.11.2022 г. е видно, че нивото на актуално преживявания стрес не е повишено, независимо от стресогенните събития, които лицето преживява и „не е изключена проява на импулсивно поведение при засягане на лични интереси. Възможни са нарушения на вътрешните правила в МЛС с цел лична облага.“ Към писмените бележки се прилага относима съдебна практика и експресно психологическо заключение от дата 10.11.2022 г. Представителят на СГП дава заключение, че по своята същност искът е неоснователен и недоказан. Не са налице кумулативните предпоставки, не е установена причинно – следствената връзка, не са установени твърденията в исковата молба неимуществени вреди.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните и приети по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

По делото не е спорно, че Заповед № 5 от 07.02.2023 г. на Началника на Затвора – С., с която по отношение на ищеца е била наложена мярката по чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС, е отменена с протоколно определение № 4403 от дата 14.03.2023 г. на СРС, 7 – ми състав, по ЧНД № 20231110203305 по описа за 2023 г. Определението на СРС е влязло в сила на дата 14.03.2023 г.

Не се спори между страните, че Заповед № 8 от 22.03.2023 г., издадена от Началника на Затвора – С. е била обжалвана пред Софийския районен съд (СРС). Образувано е частно наказателно дело № 20231110209318 по описа за 2023 г. С протоколно определение от дата 12.10.2023 г. СРС е отменил заповедта. Срещу това определение е постъпила жалба от Началника на Затвора – С.. С Решение № 16 от дата 08.01.2024 г. на СГС, Наказателно отделение, IV – ти въззивен състав по ВНЧД 6814 / 2023 г. това определение е потвърдено. Споделени са доводите на първата инстанция, че в заповедта липсват фактически обстоятелства, както и доводите за нарушаване на принципа за забрана за санкциониране за втори път за едно и също нарушение. С оглед на посоченото отмяната на втората заповед трябва да се счита за породила правно действие от дата 08.01.2024 г.

В резултат от отмяната на тези два административни акта е подадена настоящата исковата молба, с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

По делото е постъпило писмо от Началника на Затвора – С. (изх. № 2980 от 26.03.2025 г., л. 106 от делото), в което е посочено, че ищецът Г. С. е постъпил в Затвора [населено място] на дата 07.11.2022 г. във връзка с постановена от съда мярка за задържане под стража. Първоначално е бил разпределен в 8 група – приемна. По – късно е разпределен в 11 – та група – за обвиняеми и подсъдими. Със Заповед № 5 от 07.02.2023 г. на Началника на Затвора – С., на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС, на дата 07.02.2023 г. е настанен в 1 – ва група (зона с повишена сигурност), в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия. Със Заповед № 8 от 22.03.2023 г. на Началника на Затвора – [населено място], подсъдимият остава на територията на 1 – ва група. От настаняването му в зоната с повишена сигурност на дата 07.02.2023 г. до преместването му в 11 – та група на 12.01.2024 г., задържаното лице пребивава в 34 – то спално помещение. Настанен е самостоятелно. В зоната с повишена сигурност спалните помещения са идентични, с жилищна площ 8 кв. м. Оборудвани са с 2 броя легла – тип вишка, 2 броя табуретки, 1 брой маса, 2 броя метални шкафа, санитарен възел с 1 брой мивка, 1 брой смесител с течаща топла и студена вода с подвижен душ и тоалетна. Санитарните помещения са част от жилищната площ, отделени от спалните помещения с преградна стена. Във всяко помещение има отварящ се прозорец за достъп до пряка слънчева светлина. През тъмната част от денонощието се включва дежурно осветление. Отоплението е от ТЕЦ и парова централа. Във

всяко спално помещение има радиатор. По график, утвърден от Началника на Затвора, съобразен с правния му статус, ищецът С. е излизал на престой на открито по един час и тридесет минути всеки ден. Имал е достъп до уреди за поддържане на физическа форма. В зоната с повишена сигурност има обособено помещение за спорт, което задържаният не е посещавал, доколкото е бил настанен със заповед по чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС. По силата на тази разпоредба ищецът е бил в постоянно заключено помещение. Всеки вторник от 9:00 ч. до 10:00 ч. му е била предоставена възможност да посещава библиотеката в затвора. В зоната с повишена сигурност в клуба по интереси също е обособена библиотека, от която е можело да ползва книги. По време на престоя си в зоната с повишена сигурност, ищецът С. не е заявявал претенции относно условията и няма регистрирани от него жалби в тази връзка.

В хода на съдебното производство е била назначена повторна комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза. За вещи лица са определени д-р В. С. П., Специалност: Психиатрия и доц. д-р Б. М. Ц., Специалност: Трудова и организационна психология, Медицинска психология, Основи на трудовата медицина.

Вещите лица са дали заключение, че въпреки изминалото време след изтърпяното наказание (изолиране в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия повече от 11 месеца) и спечелените съдебни дела за отмяна на незаконосъобразното наказание и продължителността му, ищецът свидетелства, че продължава да се буди с кошмари и викове.

Според заключението на вещите лица, ищецът С. е ориентиран за време и място, отговаря адекватно и ясно на зададените въпроси, комуникативен е без да поема инициатива. Мисловният процес е правилен в хода и структурата си, в съдържанието не се установяват психотични прояви. Когнитивните функции нямат клинични отклонения. Интелект – отговарящ на образование, социален и житейски опит.

В частта на психологичното изследване на ищеца С. вещите лица посочват, че хората изпитват основна потребност от положителни и продължителни връзки с други хора. Потребността от съ-принадлежност се корени в историята на еволюцията и води до формирането на черти, които позволяват на индивидите да се държат така, че да бъдат приемани от другите и да избягнат отблъскване. Тъй като чувството за принадлежност е основополагащ компонент от функционирането на човека, социалното изключване влияе върху много познавателни, емоционални и поведенчески функции и резултати и личностната реализация. В резултат на социалното изключване и невъзможността за удовлетворяване на базови социални потребности, човек прекъсва символическите връзки със социалната система. Това води до нарушаване на социалната идентичност и контрола над социалната реалност. Колкото по – дълго е социалното изключване, все по – силно е чувството на потиснатост, депресия и самотност. Затова от древността до днес различни форми на изолацията се използват като форма на наказание за нарушаването на приетите и действащи в дадена група норми, било то държава, общност, социална група, училище организация, семейство. Интензивността, продължителността и последствията на това негативно преживяване зависят от група фактори: продължителност, припознаване на личната отговорност / съпричастност към причините за наказателната мярка; предшестваш опит с преживяване на социална изолация; личностови характеристики.

Колкото по – дълго продължава наложената изолация и ако индивидът счита, че с нищо не е нарушил действащите правила и ред, толкова преживяването е по – мъчително, по – интензивно, с по – изразени негативни последствия за индивида.

Социалната изолация и самота променя структурата и функцията на мозъка, като увеличава риска от лош сън, по – високо кръвно налягане, спад в имунните и познавателните функции, депресия, развити от деменция, психологически последствия, например тревожност и страх, и пост –

травматично стресово разстройство (ПТСР) в зависимост от миналия опит при справяне с критични събития. Симптомите на ПТСР могат да се появяват или почти веднага след травматично събитие, или месеци, а също и години след него. В някои случаи острото стресово разстройство се превръща в посттравматично стресово разстройство. В допълнение към разликата във времето и продължителността на появата, симптомите на тези две тревожни разстройства са почти идентични.

В заключението на вещите лица е обърнато внимание и на личностовите характеристики. Според вещите лица, хората от Тип Д (ди – стресирана личност, съвместна тенденция към отрицателна афективност (НА) и социална затормозеност (СЗ) имат склонност към изживяване на негативни емоции. Те са склонни да изпитват емоции като депресивно настроение, безпокойство, раздразнителност, враждебни чувства и да потискат тези емоции, докато избягват социални контакти. Пример за тяхното поведение е тенденцията да се инхибира (потискане, спиране, възпиране или забавяне на определен процес, действие, функция или реакция) изразяването на емоции в социалните взаимодействия.

Според вещите лица, индивидите с изразен негативен афект (НА) са склонни да преувеличават оценките си за стресорите и техните ефекти. От друга страна, негативният афект може да предшества и да е в причинна връзка с някои стресиращи събития, защото негативните разбирания и възприятия на тези индивиди действително могат да доведат до създаването или активирането на враждебни обстоятелства.

Спрямо ищеца С., в хода на изследването, са приложени 6 самооценъчни скали. Тест за оценка на психическото състояние на Х. А. за определяне на нивата на тревожност; фрустрация, агресивност и ригидност, които са присъщи на индивида; Въпросник на Бек за разпознаване на депресията; Оценка на Тип – Д – личност; Скала за предразположеност към гняв; Профил на характера (акцентуация) по К. Л.; Травматично събитие и личностно съзряване.

Тест за оценка на психическото състояние на Х. А. за определяне на нивата на тревожност. Тревожността при С. е средно високо изразена (14 от 20 точки). Фрустрацията е с високо ниво на изразеност (16 от 20 точки). Ищецът С. има ниска самооценка, избягва трудностите, има страх от неуспех. Фрустрацията е психическо състояние, предизвикано от неуспешно удовлетворяване на потребностите или желанията. Агресивността е слабо до средно изразена (10 от 20 точки). Преобладаваща е сдържаност в поведението на С.. Ригидността е затруднение да се промени набелязаната от субекта програма на действие в условия, обективно изискващи нейното преустройство. Противоположното по значение свойство е пластичността. Резултатът на ищеца С. е показателен за средно високо изразено ниво на ригидност, проявяваща се в известна неизменяемост на поведението, убежденията, възгледите, дори ако не съответстват на реалната действителност.

Въпросник на Бек за разпознаване на депресията. Сборът на точките от оценката на различните състояния през последната седмица преди изследването на С., отговаря на тежка депресивна симптоматика (52 точки при максимално възможни 63), изразена на вегетативно (апетит, загуба на тегло, сън, притеснения за здравето), емоционално и когнитивно ниво (загуба на интерес, трудно вземане на решения, ниска самооценка). При ищеца С. преобладават психологичните последици, които причиняват емоционален дискомфорт. Само пет състояния са оценени с по 1 точка (работоспособност, сън, уморяемост, мисли за самоубийство, плач), останалите са с оценка 3 (тъжен и неудовлетворен от себе си, отегчен от всичко, постоянно чувство за виновност, безнадежност).

Оценка на Тип – Д – личност. Ищецът, въз основа на отговорите, се очертава като силно изразен тип - Д - личност с много високо ниво на негативна афективност (22) и високо ниво на социална

затормозеност (16). Докато бал 10 е критичният и за двете скали.

Скала за предразположеност към гняв. Нивата при ищеца С. са ниски. Средна оценка 1, 4 при максимална 4.

Профил на характера (акцентуация) по К. Л.. В заключението е посочено, че за признак на акцентуация се счита величина, която надвишава 12 бала.

Травматично събитие и личностно съзряване. Ищецът посочва, че особено натоварващо травматично събитие през последните 10 години, което е повлияло трайно върху възгледите му за живота, е катастрофата. Той посочва, че това събитие го е променило много по отношение на 9 от оценяваните 15 аспекта. Подобрени социални взаимоотношения; повишена лична сила; по – висока оценка за живота; промяна в приоритетите. Процесът на справяне с травмата действа като катализатор за положителна промяна.

Експертно обсъждане. Според заключението на двете лица, ищецът С. има правилно преморбидно развитие, средно образование, към момента на изследването се намира в затвора Б. дол. Описаните депресивни и тревожни преживявания са в рамките на Смесено тревожно депресивно разстройство и Посттравматични стресови разстройства.

В заключение вещите лица посочват, че при ищеца С. е налице повишена възбуда, тревожност, потиснатост. Посттравматични стресови реакции. Липсата на контакти и обездвижване, „няма с кого да се разговориш, заедно да тренирате“, за човек, водещ преди това активен живот, управляващ фирма, вземащ решения, контактуващ с различни хора, активен спортист, се оказва мъчителен и потискащ, шокиращ прелом в присъщия му до инцидента начин на живот. Ищецът С. се преживява като нарочен, жертва на несправедливо отношение и своеволие. Ищецът Г. С. е установил, че въпреки правото и законовите разпоредби и съдебни решения в негова полза, с него могат да постъпват както си искат. Това е свързано с потиснатост, възмущение, обида и безпомощност и досега.

Вещите лица не са установили достатъчно характеристики, които да са индикативни за посттравматично стресово разстройство (МКБ 10). С неотслабваща сила и афект С. преживява потиснатост от несправедливото отношение и обидата, че с него са постъпили несправедливо, „нарочили са го без причина“ и незаслужено е държан толкова дълго изолиран в нарушение на законовите разпоредби, въпреки водените и спечелените от него дела за обжалване.

Според вещите лица д – р П. и доц. д – р Ц., ищецът С. е научил, че „затворът е опасно място и трябва постоянно да съм нащрек, за да не ми се случи пак същото, да ме набедят и в карцера“. Това кореспондира с ярко изразения му тип Д – личност и тежката депресивна симптоматика. В същото време ищецът показва възможности за преработка на тежки критични събития, за положително личностно развитие като преосмисляне на смисъла в живота и поведението си, подобряване на общуването с други хора.

В хода на съдебното производство е била допусната и изготвена и първоначална комплексна съдебнопсихиатрична и съдебнопсихологична експертиза. Тя е изготвена от вещите лица доц. д – р В. В. и Б. К. (психолог и психотерапевт). Изследването е било извършено на територията на Затвора – С.. В това заключение е посочено, че споделените от ищеца С. преживявания, относими към конкретното дело, се изчерпват с отричане на каквито и да е провинения и с обяснения за недоволство, обида, елементи на гневни реакции и други негативни детайли, свързани с конкретната ситуация. Според вещите лица, така споделените преживявания се декларативни и не са съпроводени от съпътстващи ги в момента на освидетелстването афективни вълнения, каквито обичайно се наблюдават при изявленията на лица, преживели такива ситуации.

Според вещите лица, изолирането си ищецът С. описва като съпроводено от негативно – обидни и отхвърлящи ситуацията реакции и преживявания. Като отделни елементи на реакция на

потиснатост биха могли да са обсъждат споделените нежелания за нищо и безапетитие, както и отхвърлянето на възможността за свиждане с родителите му, но начина и обема на споделянето им не са достатъчни за поставяне на клинична диагноза. Освен вербалните описания вещите лица не наблюдаваха никаква специфична невербална симптоматика, която би могла да се обсъжда като свидетелстваща за тежки преживявания с последстващ ефект.

В съдебно заседание са разпитани като свидетели В. Е. А. и А. С. Г., чиито показания настоящият съдебен състав ще обсъди и анализира в съвкупност с останалия доказателствен материал по делото.

При така установената фактическа обстановка, съдът достига до следните правни изводи:

Разпоредбата на чл. 205 от АПК, сочи като ответник по иска за обезщетение, юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая такова юридическо лице е Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието, като правилно исковете за обезщетение са предявени спрямо юридическото лице.

Според настоящия състав в случая са предявени два отделни иска, с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Исковите са обективно съединени, съответно на двата административни акта, които в резултат от съдебното им обжалване са били отменени.

Предвид гореизложеното исквата претенция е процесуално допустима. Тя е предявена от активно легитимирано лице, притежаващо правен интерес, с оглед фактическите твърдения на ищеца, че е претърпял неимуществени вреди от два броя незаконосъобразни административни акта на административен орган по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Разгледани по същество, двата отделни иска са частично основателни, по следните съображения: Според разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на гражданите и юридическите лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Тази имуществена отговорност е пълна и обективна. Принципно е положението, че всяка една юридическа отговорност е правоотношение. Това правоотношение възниква между две страни, по силата на което всяка от тях е длъжна да отговаря пред другата за своите постъпки или при настъпване на други юридически факти, засегнали интересите на противната страна. При отговорността по ЗОДОВ правоотношението възниква и се реализира между държавата (общината), от една страна, и конкретно физическо или юридическо лице, от друга.

Законът за отговорността на държавата и общините (ЗОДОВ) доразвива принципа, че всеки дължи обезщетение за вредите, които е причинил виновно другиму, като създава облекчен ред за ангажиране на отговорността на държавата за вредите, причинени на нейните граждани от органите на администрацията при изпълнение на правнорегламентирана административна дейност. Исковата защита е възможна при условията на чл. 1 от ЗОДОВ. Във фактическия състав на отговорността на държавата за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от трите елемента на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Доказателствената тежест за установяване на кумулативното наличие на всичките три предпоставки се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение за причинени му вреди.

Вредите не се предполагат, а трябва да се докажат от ищеца. По силата на общата препращаща разпоредба на чл. 144 от АПК, за неуредените в този дял въпроси се прилага Гражданският процесуален кодекс (ГПК). Според чл. 8, ал. 2 от ГПК, страните посочват фактите, на които основават исканията си, и представят доказателства за тях, а по силата на чл. 154, ал. 1 от ГПК, всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения.

От релевираните в исковата и в двете допълнителните уточняващи молби обстоятелства, на които се основават исковете и техният петитум, трябва да се приеме, че се търси отговорност на Държавата за вреди, причинени от административни органи, при и по повод административна дейност, с правно основание чл. 1 от ЗОДОВ. По правната си същност искът по чл. 1 от ЗОДОВ е осъдителен. Интересът от осъдителния иск е налице, когато ищецът твърди, че притежава изискуемо притезание срещу ответника, което последният не удовлетворява.

Настоящият състав счита, че ищецът е формулирал редовна претенция във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, като твърди, че от двата незаконосъобразни акта на ответника при или по повод изпълнение на административна дейност, е произлязла твърдяната от вреда.

Първата предпоставка, въз основа на която е допустимо да бъде ангажирана отговорността на държавата, е наличието на незаконосъобразен административен акт. В случая тя е установена. Съдът служебно установи, че със Заповед № 5 от 07.02.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], спрямо Г. К. С., е наложена мярка настаняване в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС. Заповедта е изпълнена незабавно. С Решение № 1212 / 14.03.2023 г., постановено по ЧНД № 3305 / 2023 г. по описа на СРС, НО, 7 – ми състав, заповедта е отменена като незаконосъобразна. След отмяната ѝ е издадена нова заповед, а именно – Заповед № 8 от 22.03.2023 г. от Началника на Затвора – [населено място], с която Г. К. С. е оставен в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС. Тази втора заповед е отменена окончателно като незаконосъобразна с Решение № 16 от 08.01.2024 г., постановено по ВЧНД № 6814 / 2023 г., по описа на СГС, IV – ти въззивен състав, с което е потвърдено Решение от 12.10.2023 г., постановено по ЧНД № 9318 / 2023 г. по описа на СРС, НО, 99 – ти състав.

Следователно ищецът е доказал наличието на два незаконосъобразни акта, издадени от административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

При това положение, съдът трябва да прецени установено ли е по делото настъпване на вреди, а при положителен отговор – представляват ли тези вреди пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт.

Исковите на Г. С., по отношение на когото допълнително е наложено ограничение вследствие на Заповед № 5 от 07.02.2023 г. и на Заповед № 8 от 22.03.2022 г., издадени от Началника на Затвора – [населено място], трябва да се разглеждат от гледна точка на приложението на чл. 3 от ЕКПЧ, съдържащ забрана за изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, каквато е и постоянната практика на ЕСПЧ, застъпена в Решение № 9251/12.07.2017 г. на ВАС по адм. д. № 5621/2016 г., III отд., Решение № 174/09.01.2017 г. на ВАС по адм. д. № 13974/2015 г., III отд. и др.

Твърдението на ищеца за претърпени от него неимуществени вреди в резултат на двете отменени заповеди се доказва в хода на съдебното производство. Той ангажира доказателства в подкрепа на твърденията му за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в страх, напрежение и депресия. В подкрепа на този извод съдът кредитира заключението на повторната комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза, изготвена от вещите лица д – р П. и доц. д – р Ц.. Вещите лица посочват, че при ищеца С. е налице повишена възбуда, тревожност, потиснатост.

Налице са посттравматични стресови реакции. Заключението е пълно и обективно. Повод за този правен извод дава броят на тестовете (6 броя самооценъчни скали), които са използвани и цялостната методология, приложена от вещите лица при изследването на ищеца.

В подкрепа на твърдението за претърпени от ищеца С. неимуществени вреди са и показанията на двамата свидетели. Съдът кредитира показанията на свидетеля А. С. Г.. Двата са били заедно в Затвора – С. с МНО „Задържане под стража“ и свидетелят е имал преки наблюдения върху поведението на ищеца. Свидателят си спомня, че С. е бил настанен в „изолационна килия“, т. нар. „карцер“, в началото на 2023 г. Свидателят също е бил в това помещение за срок от около 3 месеца. Г. бил настанен няколко дни след него – де факто в началото на януари. Според свидетеля, С. е бил там за по – дълъг период, ако не се лъже – „за 8 – 9 месеца“. Спомня си, че това изолационно помещение е с размери около 6 кв. м. Представлява малка тясна стаичка, в която има подобие на легло, мивка и тоалетна. Липсва топла вода, вторник и петък, само за дни, в които можеш да ползваш баня, но в останалото време няма топла вода. Осветлението денонощно е на една обикновена лампа, жълта светлина, има едно прозорче 20 на 40 см. Според св. Г., в общи линии 23 часа си заключен в тази стаичка. Водят те само на разходка, престой на открито, т. нар. „каре“, което е за час и половина, където си изолиран от останалите затворници. Достъп до комуникация с други лица дори когато си на карето нямаш. Към момента на провеждане на разпита св. Г. е в едно спално помещение с ищеца С..

Според св. Г., все още се виждат последиците от „това задържане“ на ищеца в карцера. Ищецът С., все още изпитва страх и паника. Според видяното от св. Г., 80 % от настанените в това помещение (т. нар. „карцер“) не са наред с главата и викат по време на сън. Това се вижда и у Г.. Няколко пъти са разговаряли двамата, какво му е било на ищеца докато е бил в изолация. Свидателят Г. казва, че преживяването е доста тежко, особено както е в неговия случай, абсолютно без вина е бил затворен там. Когато двамата говорят на тази тема той видимо веднага става един плах и личи, че го мисли все още и че не го е преодолял и до ден днешен.

Съдът кредитира и показанията на св. В. Е. А.. Показанията ѝ са безпротиворечиви и житейски логични. Същата познава Г. С. и са в контакт с него след 2023 г. и към момента на разпита. Свидетелката си спомня, че през 2023 г. С. е бил в първа група, първо отделение. Уточнява, че е бил преместен в първа група от единадесета за период от 10 месеца и е бил в постоянно заключено помещение. Според св. А., ищецът С. е имал наказание, което през цялото време е било обжалвано. Спомня си, че са отменили заповедта, с която е било наложено въпросното наказание. Посещавала го е често (т. нар. от нея „адвокатско свиждане“), защото А. е и адвокат. Според нея, с течение на времето нещата са се влошавали. С. не е имал право да тренира, да комуникира с други лица, доколкото знае само е излизал на каре, отново сам. Ищецът е споделил пред свидетелката, че се чувства изключително зле от това, най – вече поради факта, че няма комуникация с други лица. Колкото повече време е минавало, толкова по – депресиран ѝ се струвал. Най – много го тормозел фактът, че единствено спрямо него било наложено това наказание – за толкова дълъг срок в постоянно заключено помещение. Свидетелката си спомня, че след като са го освободили от това помещение, то С. не се е успокоил веднага. През този период след излизането си от постоянно заключеното помещение много не му се е говорило. Видимо бил в депресия. И към момента ищецът често говори за карцера.

Съдът намира, че показанията на св. Г. и св. А. са ясни и конкретни, те са и взаимно допълващи се с писмените доказателства по делото, като трябва да се отчете и обстоятелството, че именно най-близките до ищеца хора биха могли да дадат ясна картина за нравствените, емоционални, психически, психологически терзания на същия. От така събраните гласни доказателства може да се приеме, че ищецът е претърпял твърдените негативни емоции и преживявания.

Съдът приема, че е налице и пряка причинна връзка между отменените като незаконосъобразни заповеди по чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС и претърпените от ищеца неимуществени вреди, при което са изпълнени кумулативните предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника на това основание.

Границите на отговорността, съгласно разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ, се разпростират върху вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Вредата е пряка, когато тя следва закономерно от неизпълнението на определени задължения и непосредствена, когато противоправният резултат директно предпоставя вредата, без намесата на други фактори на въздействие, т. е. увреденият не би претърпял вредите, ако не бе незаконосъобразният акт, действие или бездействие на държавния орган или на длъжностното лице.

В мотивите на Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г., постановено по тълкувателно дело № 2 / 2016 г. на ВАС, е изяснен въпросът за съдържанието на употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия – „пряка“ и „непосредствена“ последица от увреждането, тъй като законодателят не им е дал легална дефиниция. Според правната доктрина, възприета в установената съдебна практика, водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, съгласно която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. В практиката е възприето разбирането, че непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите.

Поначало неимуществените вреди представляват засягане на честта, достойнството, доброто име на лицето в обществото, болките и страданията, които то е изживяло, както и всички други негативни преживявания в резултат на увреждането. Специалният закон не уточнява как се определя размерът на неимуществените вреди, поради което субсидиарно трябва да се прилага гражданското законодателство и по - конкретно чл. 52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), който дава възможност за определянето им по справедливост. Неимуществените вреди подлежат на доказване и не се предполагат, поради което ищецът не е освободен от задължението да докаже по безспорен начин, че е претърпял такива вреди. Те трябва да бъдат установени с конкретни доказателства по делото, а не с общи твърдения и термини, тъй като за всеки човек те са индивидуално определяеми и съдът не може да предполага тяхното наличие. В случая ищецът се справи с лежащата върху него доказателствена тежест и установи настъпването на твърдяните от него неимуществени вреди.

Необходимо е да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт, като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата. В доказателствена тежест на ищеца е да установи наличието на причинна връзка между претърпените неимуществени вреди и конкретния незаконен акт. Причинна връзка е налице, когато вредите са в резултат на увреждането, настъпили са по повод и във връзка с него. За установяването на причинна връзка между вредите и незаконния акт са допустими всякакви доказателствени средства, вкл. и свидетелски показания. В настоящия случай, както се посочи по - горе, от страна на ищеца се ангажираха съответните доказателства (писмени и гласни), чрез които се установиха по безспорен начин изложените в исковата молба твърдения за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в негативни преживявания, отразили се върху неговото психично състояние.

Беше посочено, че по силата на чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Във всички случаи на приложение на посочената норма база

при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането. Неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях трябва да съответства на необходимостта за преодоляването им, да е достатъчно по размер за репарирането им в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай. Същевременно обезщетението не трябва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди.

При определяне размера на обезщетението съдът намира, че трябва да се съобрази с актуалните Решения на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода. Това е така, доколкото размерът на обезщетението се определя от съда по справедливост. Липсата на обективен критерий, какъв да бъде размерът на обезщетението при отменени с влязъл в сила съдебен акт незаконосъобразни заповеди за прилагане на мярката по чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС, обуславя и налага необходимостта да се използва формираната съдебна практика в областта на лошите условия в местата за лишаване от свобода. Аргумент в тази насока е и разпоредбата на чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, която установява забрана задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Една от формите на нарушаване на тази забрана е описана в разпоредбата на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, а именно – продължителна изолация без възможност за общуване.

Съгласно актуалната практика на ЕСПЧ, която се отнася до условията в местата за лишаване от свобода, обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на 4 евро на ден или на 30 % от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане. Едновременно с това в повечето случаи такова обезщетение би било достатъчно, за да обезщети вредите, произтичащи от нарушение на забраната за поставяне в лоши условия на задържане по смисъла на чл. 3 от Конвенцията. С други думи, указанията на Съда в С. относно размера на обезщетението за нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ са дадени алтернативно, а не императивно от 4 евро на ден, като съдът трябва да прецени пропорционалността на обезщетението и тежестта на претърпените неимуществени вреди при избора между двете алтернативи - 4 евро на ден или на 30 % от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства при съобразяване на стандартите на ЕСПЧ по приложението на чл. 3 от Конвенцията, които налагат да бъде взето предвид кумулативното въздействие на условията, при които се изтърпява задържането или наказанието.

Размер на обезщетение от 4 евро на ден касае кумулативния ефект от различни аспекти на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража. С други думи и по аргумент от неизчерпателното изброяване в разпоредбата на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода могат да касаят различни аспекти като липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Кумулативно въздействие на множество неблагоприятни аспекти в случая не се твърди и не се установява по делото.

При задължение за националния съд да съобрази кумулативния ефект от тези условия, съдът приема, че не трябва да присъжда препоръчания от ЕСПЧ стандарт от 4 евро на ден, а

алтернативния - 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства.

Това е така, тъй като присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди от едни аспекти на изтърпяване на задържането или наказанието не трябва да се превръща в прекомерна санкция за затворническата администрация.

Изложеното е основание за съда да определи размер на обезщетението под посочения и препоръчан от ЕСПЧ размер от 4 евро на ден, а именно - в алтернативния вариант от около 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства. В свои решения по дела *B. v. S.*, жалба № 25516/12, Решение по допустимост от 8 юли 2014 г. и *S. and others v. R.*, жалба № 41743/17 и 16 др., Решение по допустимост от 17 март 2020 г., ЕСПЧ приема, че обезщетение в размер на 30% от това, което той би присъдил, е адекватно за компенсиране на вредите от лоши условия за задържане. Съответно за справедлива база за размера на обезщетението се приема между 4 и 5, 3 евро на ден (така *B. vs S.*, жалба 25516/12, решение по допустимост от 08 юли 2014 г.; *D. vs H.*, жалба 5433/17, решение от 14 ноември 2017 г.), като посочената база е определена като справедлива за установено задържане в лоши условия в У., при съобразяване на жизнения стандарт за страната. В този смисъл и доколкото според статистически данни на Евростат минималните месечни възнаграждения в България се явяват по-ниски, то отчитайки жизнения стандарт в България, за справедлив размер би трябвало да се счита такъв между 1. 70 евро и 2. 25 евро на ден. В този смисъл е Решение № 1754 от 17.10.2022 г. по адм. д. № 350/2022 г. на Административен съд Пловдив.

Като аналог може да се използва и Решение на ЕСПЧ по жалба № 9835/11.02.2019 г. на Н. П., свързана с условията на изтърпяване на наказанието в Затвора Б. за периода от 17.11.2011 г. до 17.11.2016 г., т. е. 5 години, по която ЕСПЧ е присъдил обезщетение в размер на 10 800 евро, или 2160 евро на година, 180 евро на месец, 6 евро на ден. 30 % от 6 евро е 1. 8 евро на ден или приблизително 4 лева дневно.

По данни от сайта на Български хелзински комитет с Решение от 21 юли 2020 година по делото Д. А. срещу България, Европейският съд по правата на човека (ЕСПЧ) за пръв път прави оценка на въведените през 2017 г. правни средства за защита срещу нечовешко и унижително отношение, произтичащо от най-ограничителния режим на изтърпяване на наказание в българските затвори - специалният режим, който се налага автоматично на всички осъдени на доживотен затвор по жалба на Д. А., който изтърпява наказание доживотен затвор от 2013 година. За неблагоприятните условия на изтърпяване на наказанието в периода от 2013 г. до м. април 2018 г. националният съд присъжда обезщетение за неимуществени вреди за нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ, респ. чл. 3 от ЗИНЗС, в размер на 1000 лв. Европейският съд по правата на човека отбелязва, че размерът на присъденото обезщетение - 1000 лв. за нарушение, продължило четири години и половина, е в пъти по-нисък от този, който той е установил в практика си по сходни случаи. Във връзка с това, Европейският съд по правата на човека присъжда на жалбоподателя допълнително обезщетение в размер на 6 000 евро. Това обезщетение се равнява приблизително на 3.65 евро на ден (при период продължил около 4 години и половина).

С Решение от 4 юни 2020 г., Европейският съд по правата на човека (ЕСПЧ) постановява три осъдителни решения срещу България по делата Ч. и К., Й. и Д. и И. и други (*A. nos. 2727/19 and 6 others*), образувани по единадесет жалби на лишени от свобода, като по всички намира нарушение на член 3 от Конвенцията за престоя на жалбоподателите в пенитенциарните заведения в различни периоди между 2011 и 2018 г. Присъденото от ЕСПЧ обезщетение е общо 68 600 евро, което също представлява приблизително малко над 6000 евро на човек и потвърждава стандартите на Съда в С..

Съобразно задължителните указания, дадени в т. II от ППВС № 4/1968 г. понятието

"справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Справедливият размер на обезщетенията трябва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря, както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. В съдебното производство по присъждане на обезщетение посочените неимуществени вреди трябва да намерят материален израз, който законът в нормата на чл. 52 от ЗЗД определя „по справедливост“, макар неимуществените вреди да нямат стойностно изражение и да не подлежат на аритметично изчисляване.

Настоящият съдебен състав намира, че размерът на обезщетението трябва да бъде приблизително в размер на около 4 лева на ден, наполовина от посочения от ЕСПЧ размер от 4 евро на ден и би бил справедлив за претърпените от ищеца неимуществени вреди от отменени като незаконосъобразни заповеди, издадени на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС, с които ищецът е бил поставен в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, които мерки имат своя аналог в чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, а именно – продължителна изолация без право на общуване. Установено е, че прилагането на двете мерки общо е продължило от 07.02.2023 г. до 12.01.2024 г.

С оглед ангажираните гласни и писмени доказателства съдът приема, че именно незаконосъобразното издаване на заповеди от административен орган (в лицето на Началника на Затвора – С., който е част от структурата на съответната администрацията - в случая Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“), въз основа на които ищецът Г. С. е бил настанен в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС, е довело до влошаване на психическо - емоционалното състояние на ищеца в периода 07.02.2023 г. до 12.01.2024 г.

След настаняването в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, ищецът С. е преживял отрицателни емоции, психическо напрежение и стрес, бил е напрегнат, изживял е психически и емоционален дисбаланс.

Периодът от време на преживяване на всички тези негативни емоции безспорно е в логическа причинно - следствена връзка с издадените два административни акта.

Съдът приема за доказано, че преживените от ищеца негативни усещания, страх и отчуждение, представляват неимуществени вреди, които са в пряка причинно- следствена връзка като елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ и са последица именно от отменените като незаконосъобразни два броя заповеди на Началника на Затвора – С.. С изпълнението на двете заповеди е оказано въздействие директно и непосредствено върху правната сфера на увреденото лице - ищец. Вредите не биха били претърпени, ако тези две заповеди не бяха издадени.

От съвкупната преценка на представените по делото доказателства, съдът намира, че всеки един от двата иска, с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявен от Г. К. С., е доказан по своето основание. Ищецът е претърпял твърдените в исковата молба неимуществени вреди, а от свидетелските показания и от повторната експертиза се установява, че негативните му преживявания са в пряка причинна връзка с отменените като незаконосъобразни Заповед № 5 от 07.02.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], с която спрямо Г. К. С. е наложена мярка настаняване в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС и Заповед № 8 от 22.03.2023 г. от Началника на Затвора – [населено място], отново издадена на основание чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС.

По отношение на размера на претендираното от ищеца обезщетение съдът намира следното:

Относно иск за неимуществени вреди, конкретно предизвикани от Заповед № 5 от 07.02.2023 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], в размер на 30 000 лева

Заповедта е отменена с протоколно определение № 4403 от дата 14.03.2023 г. на СРС, 7 – ми състав, по ЧНД № 20231110203305 по описа за 2023 г. Определението на СРС е влязло в сила на същата дата, а именно - 14.03.2023 г. Ищецът е бил настанен в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия (чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС) за периода от 07.02.2023 г. до 21.03.2023 г. включително (т. е. 43 дни). Същото се установява и от писмо на Началника на Затвора – С. (изх. № 2980 от 26.03.2025 г., л. 106 от делото).

По този иск обезщетение се дължи за всички претърпени преки и непосредствени неимуществени вреди, за периода от настаняването на ищеца в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия до деня, предхождащ издаването на Заповед № 8 от 22.03.2023 г. На основание чл. 52 от ЗЗД при неимуществени вреди, съдът трябва да определи обезщетението по справедливост, с оглед характера на деянието, естеството на увреждането и степента на претърпените морални и физически страдания. Във връзка с това съдът съобрази, че съгласно повторната експертиза и свидетелските показания ищецът е претърпял негативни преживявания, но те не са с изключително висок интензитет, който да е довел до съществено влошаване на здравето на ищеца и необходимост от провеждане на лечение.

По изложените съображения, съдът намира, че справедливото обезщетение в случая трябва да се определи на 200 лева за периода от 07.02.2023 г. до 21.03.2023 г. включително. Превалутирано съгласно чл. 12 и чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България обезщетението е в размер на 102. 26 евро. За разликата от 200 лева до пълния предявен размер от 30 000 лева, искът се явява недоказан по размер и трябва да бъде отхвърлен.

С оглед частичната основателност на този иск, основателен се явява и акцесорният иск за лихва върху присъдените суми. Съгласно т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по тълкувателно гражданско дело № 3 / 2004 г., ВКС, ОСГК, началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове. Дължникът се смята за забава и без покана (чл. 84, ал. 1 от ЗЗД). В случая принципно се дължи законна лихва за забава върху сумата от 200 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, за периода от влизането в сила на съдебния акт, с който се отменя Заповед № 5 от 07.02.2023 г., а именно - 14.03.2023 г. - до окончателното изплащане на сумата. По делото обаче с допълнителна молба от дата 21.10.2024 г. от представителя на ищеца по първия иск е поискано присъждане на законна лихва от 23.03.2023 г. до окончателното изплащане на сумата. Доколкото ищецът е формирал по този начин волята си за присъждане на лихви, съдът не може да я замени. Дължи се законна лихва от 23.03.2023 г. до окончателното изплащане на сумата.

Относно иск за неимуществени вреди, конкретно предизвикани от Заповед № 8 от 22.03.2022 г., издадена от Началника на Затвора – [населено място], в размер на 170 000 лева

Отмяната на тази заповед е влязла в сила от дата 08.01.2024 г. Заповедта е отменена с определение на СРС, потвърдено с Решение № 16 от дата 08.01.2024 г. на СГС, Наказателно отделение, IV – ти въззивен състав по ВНЧД 6814 / 2023 г. По силата на тази заповед ищецът С. е бил настанен в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия (чл. 248, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС) за 9 месеца и 21 дни (или общо 297 дни).

По този иск обезщетение се дължи за всички претърпени преки и непосредствени неимуществени вреди, за периода от настаняването на ищеца със Заповед № 8 от 22.03.2023 г. в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия до 12.01.2024 г. На

основание чл. 52 от ЗЗД при неимуществени вреди, съдът трябва да определи обезщетението по справедливост, с оглед характера на деянието, естеството на увреждането и степента на претърпените морални и физически страдания. Във връзка с това съдът съобрази, че съгласно повторната експертиза и свидетелските показания ищецът е претърпял негативни преживявания, но те не са с изключително висок интензитет, който да е довел до съществено влошаване на здравето на ищеца и необходимост от провеждане на лечение.

По изложените съображения, съдът намира, че справедливото обезщетение в случая трябва да се определи на 1200 лева за периода от 22.03.2023 г. до 12.01.2024 г. включително. Превалутатирано съгласно чл. 12 и чл. 13 от Закона за въвеждане на еврото в Република България обезщетението е в размер на 613. 55 евро. За разликата от 1200 лева до пълния предявен размер от 170 000 лева, искът се явява недоказан по размер и трябва да бъде отхвърлен.

По втория иск законна лихва принципно се дължи от влизането в сила на съдебния акт, с който се отменя Заповед № 8 от 22.03.2023 г., а именно - 08.01.2024 г. – до окончателното изплащане на сумата. С допълнителна молба от дата 21.10.2024 г. на адв. Ю. по втория иск е поискано присъждане на законна лихва от 13.01.2024 г. до окончателното изплащане на сумата. Доколкото ищецът е формирал по този начин волята си за присъждане на лихви, съдът не може да я замени. Дължи се законна лихва от 13.01.2024 г. до окончателното изплащане на сумата.

Както бе посочено по-горе, самият престой в постоянно заключено помещение без право на участие в колективни мероприятия, обективно води до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на всяко лице. По тези съображения, без всякакво съмнение режимът, при който ищецът е бил поставен, е оказал пряко негативно влияние върху душевното и психическото му състояние, тъй като несправедливо е бил подложен на изпитание, превишаващо по интензивност неизбежното ниво на страдание, присъщо на обичайния режим на изтърпяване на МНО „Задържане под стража”.

Установените негативни преживявания на ищеца са в пряка и непосредствена последица от настаняването му там, въз основа на два отделни незаконосъобразни административни акта, в нарушение на забраните за нечовешко и унизително отношение по чл. 3 от ЕКПЧ и чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, на чл. 10, ал. 1 от Международния пакт за граждански и политически права, ратифициран с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23.07.1970 г., обн. ДВ бр. 60/1970 г., в сила за Република България от 23.03.1976 г., както и на чл. 29 от Конституцията на РБ, всички въвеждащи по същество идентична забрана, и на основание чл. 4 от ЗОДОВ подлежат на възмездяване чрез обезщетение.

По отношение на разноските

Ищецът претендира разноски, като представя списък по чл. 80 от ГПК. Претендира се държавна такса в размер на общо 20 лева (2 x 10 лева за всеки един от исковете), както и адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, което е посочено в Договор за правна защита и съдействие № 097535 / 11.01.2024 г. Съгласно разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, адвокатът може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на материално затруднени лица. С оглед материалния интерес по делото (200 000 лева общо за двата иска), възнаграждението на адв. Ю. хипотетично възлиза на 12 650 лева (съобразно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа). При спазване на простото тройно правило, приложимо на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ (12650 лв x 1400 лв. : 200 000 лв) се получава сума за адвокатско възнаграждение в размер на 90. 00 лева.

В полза на ищеца Г. С. трябва да се присъди и внесенета предварително държавна такса от 20 лева.

По делото е установено, че от бюджета на Административен съд [населено място] са направени

разноски за общо две експертизи. На вещи лица К. и доц. д – р В. са изплатени общо 1486. 26 лева. На вещи лица доц. д – р Ц. и д – р В. П. е изплатено възнаграждение в общ размер от 2667. 54 лева. Общо изплатените суми за експертизи от бюджета на съда са: 4153. 80 лева.

Отговорността за съдебни разноски е гражданскоправна последица от воденото съдебно производство, която трябва да бъде понесена от страната, която е загубила правния спор. Съгласно чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ разноски не се внасят предварително, но сторените такива трябва да бъдат понесени от страната, загубила спора. Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗИНЗС, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството. В случая искът е уважен частично, поради което Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ трябва да бъде осъдена да заплати разноските за експертизи в размер на 4153. 80 лева.

На ответника се дължат, съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, също разноски, като трябва да бъде определено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, съгласно чл. 24 от Наредбата за правната помощ, в редакцията към датата на подаване на исковата молба. Съгласно чл. 10, ал. 4 (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) от ЗОДОВ съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. С оглед изхода на спора и направеното от процесуалния представител на ответната страна искане за присъждане на разноски, на същата се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., определен съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ. Съгласно посочената разпоредба размерът на юрисконсултското възнаграждение не е обвързано с отхвърлената част от иска, а обратното е важно за адвокатското възнаграждение, ако ответникът е бил защитаван от адвокат.

Воден от горните мотиви и на основание чл. 203 и сл. от Административно процесуалния кодекс, във вр. с чл. 1, ал. 2 и чл. 4 от ЗОДОВ, както и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, Административен съд София град, 45 – ти състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" да заплати на Г. К. С., ЕГН [ЕГН], сумата от 200 лева (102. 26 евро) за неимуществени вреди, претърпени в периода от 07.02.2023 г. до 21.03.2023 г. включително от настаняване в постоянно заключено помещение без право да участва в колективни мероприятия, наложено със Заповед № 5 от 07.02.2023 г. на Началника на Затвора С., отменена като незаконосъобразна с протоколно определение № 4403 от дата 14.03.2023 г. на СРС, 7 – ми състав, по ЧНД № 20231110203305, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 23.03.2023 г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ иска в останалата част, над сумата от 200 лева, до пълния претендиран размер от 30 000 лева, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" да заплати на Г. К. С., ЕГН [ЕГН], сумата 1200 лева (613. 55 евро) за неимуществени вреди, претърпени в периода от 22.03.2023 г. до 12.01.2024 г. включително, от настаняване в постоянно заключено помещение без право да участва в колективни мероприятия, наложено със Заповед № 8 от 22.03.2023 г. на Началника на Затвора С., отменена като незаконосъобразна с определение на СРС, потвърдено с Решение № 16 от дата 08.01.2024 г. на СГС, Наказателно отделение, IV – ти въззивен състав по ВНЧД 6814 / 2023 г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 13.01.2024 г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ иска в останалата част, над сумата от 1200 лева, до пълния

претендиран размер от 170 000 лева, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] да заплати на Г. К. С., ЕГН [ЕГН], разноски за държавна такса по делото в размер 20. 00 лева (10. 23 евро).

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] да заплати на адв. И. Ю., разноски по делото в размер 90. 00 лева (46. 02 евро).

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] да заплати по сметка на АССГ разноски за експертизи в размер на 4153. 80 лева (2123. 80 евро).

ОСЪЖДА Г. К. С., ЕГН [ЕГН], да заплати юрисконсултско възнаграждение в полза на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията“ в размер на 100. 00 лева (51. 13 евро).

Решението може да бъде обжалвано пред Върховен административен съд на Република България в четиринадесетдневен срок от съобщението до страните, че е изготвено.

Препис от решението да се връчи на страните по делото.

СЪДИЯ: